

A sport, mint stratégiai ágazat Magyarországon

Faragó Beatrix

PhD hallgató

Széchenyi István Egyetem Regionális és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

A MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XV. VÁNDORGYŰLÉSE
Dualitások a regionális tudományban
Mosonmagyaróvár, 2017. október 19–20.

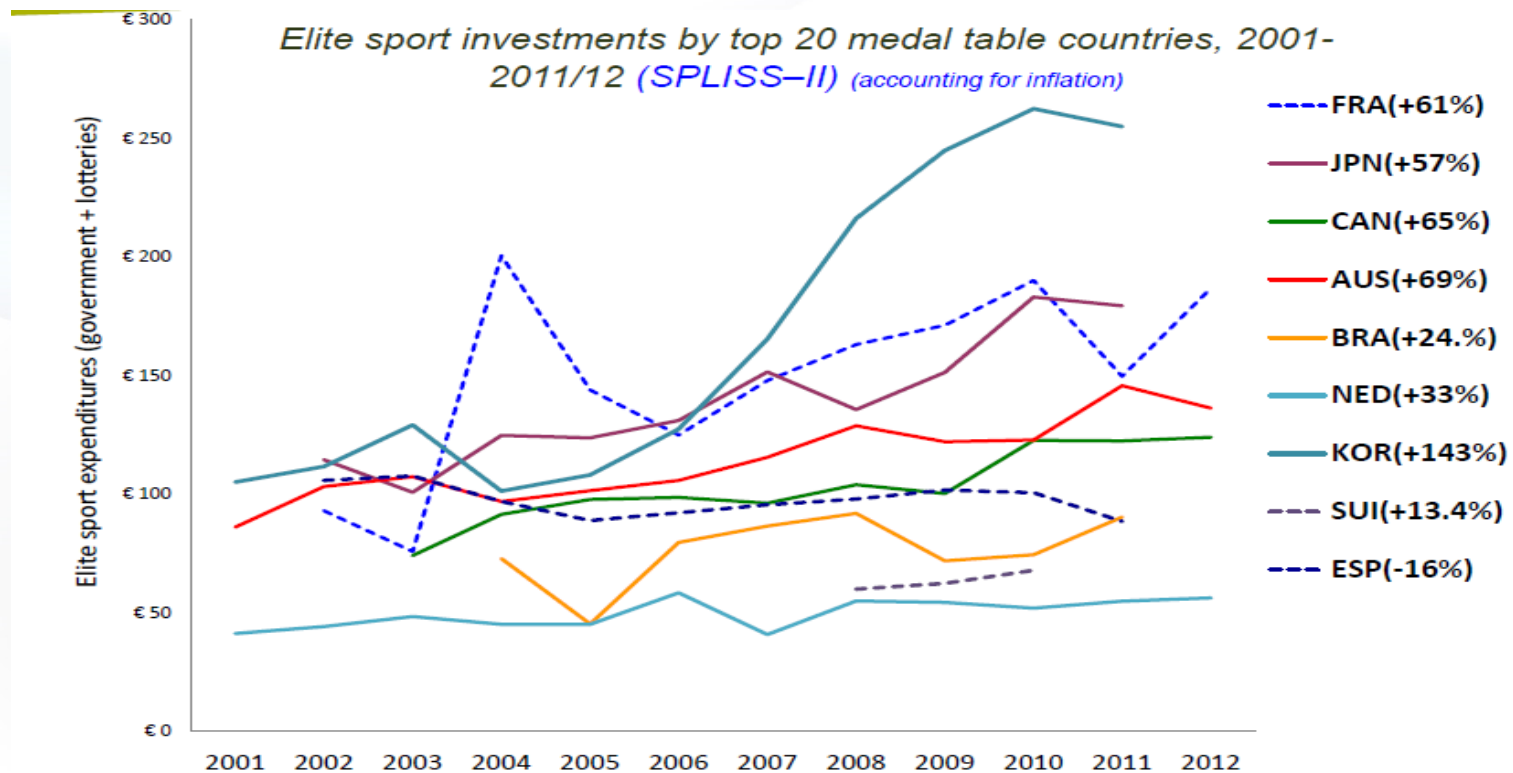
- A sport globalitása és versenyképessége
- A Kormány sportstratégiájának kibontakozása **területi megoszlásban** *2011-2016 időszakban*
 - TAO látvány és csapatsportágak támogatása
 - Tornaterem projektek
 - Tanuszoda projektek
 - Stadionépítési projekt

- Európai Bizottság – Sport Charta (EB 1992)
- Sport globalizált megjelenése (Chikán 2008, András 2003)
- GDP – sportgazdasági tényező
- Sport a gazdasági tőkét vonzó szerepe (Bianchini, Parkinson 1993, Garcia 2004, Preuss 2004)
- Önkormányzatok szerepe a helyi sportban – lokális identitás (Rechnitzer 2007)
- A vállalati kultúra része a társadalmi felelősségvállalás (Gyömörei, Tóth 2012)
- A vállalatok régióba való beágyazódása (Konczosné 2013, 2014b)

- Sport a szórakoztatóipar része (*András 2013*)
- Sportágak globalitása – földrajzi elhelyezkedése (*Demeter (2013)*)
- Európai térség kiegyensúlyozott versenyképessége (*Lengyel 2000*)
- Humán tőke, területfejlesztés (*Rechnitzer 2016*)
- Közösségi identitás (*Albers 2004*)

Sportberuházások országonként (top 20)

forrás: Sterbenz (2013)

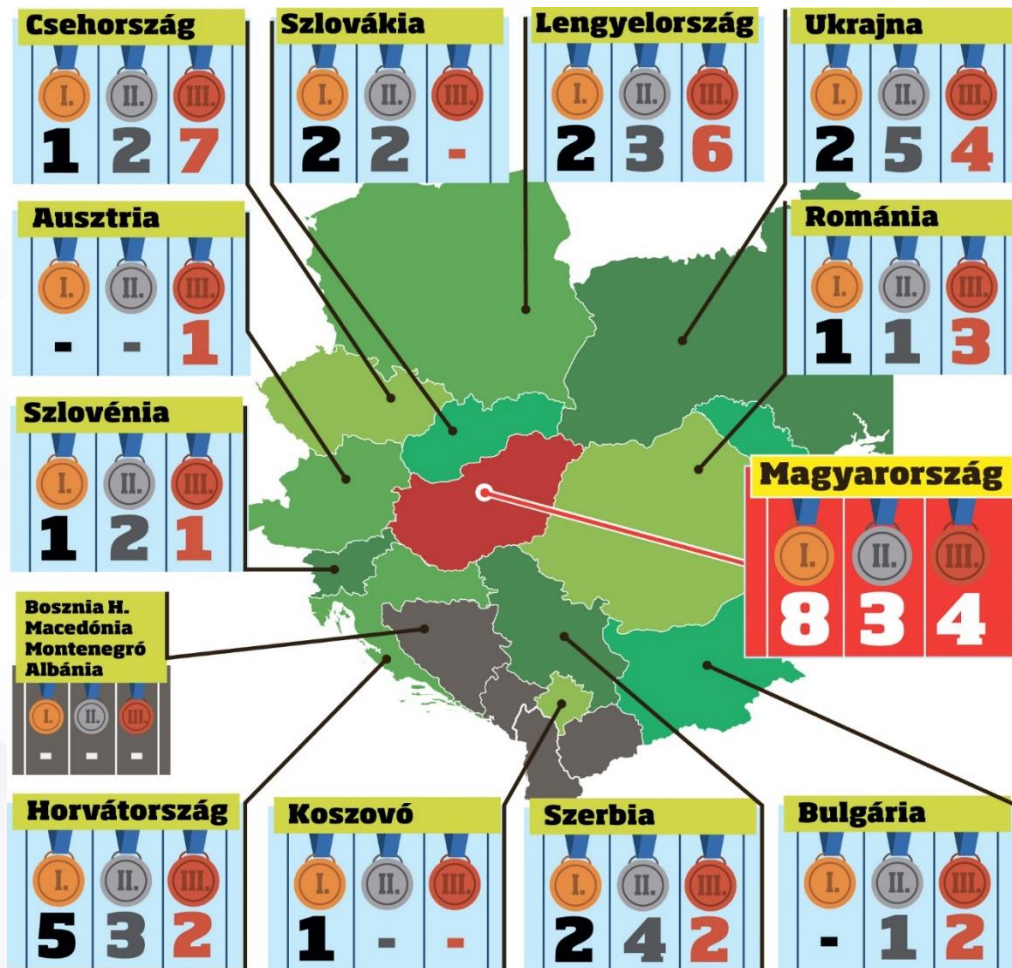
- Nemzeti Sportstratégia (2007)
- Sport XXI. Stratégia
 - Az infrastrukturális feltételek megteremtése szigorú szakmai alapokon megfogalmazott funkciókkal bíró létesítményfejlesztéssel.
 - A mindennapos testedzés megvalósítása, a sportfoglalkozások pályázat alapú támogatásával
 - Növekvő arányú, koncentráltabb finanszírozás.
 - Az infrastrukturális feltételek megteremtése tudatos létesítményfejlesztéssel.
 - A direkt sportra vonatkozó adószabályok felülvizsgálata.

Versenyképesség és a magyar sport

RIO 2016, VÉGLEGES ÉREMTÁBLÁZAT, ÉLCSOPORT:

	Ország	Arany	Ezüst	Bronz	Összesen
1	 Egyesült Államok (USA)	46	37	38	121
2	 Nagy-Britannia (GBR)	27	23	17	67
3	 Kína (CHN)	26	18	26	70
4	 Oroszország (RUS)	19	18	19	56
5	 Németország (GER)	17	10	15	42
6	 Japán (JPN)	12	8	21	41
7	 Franciaország (FRA)	10	18	14	42
8	 Dél-Korea (KOR)	9	3	9	21
9	 Olaszország (ITA)	8	12	8	28
10	 Ausztrália (AUS)	8	11	10	29
11	 Hollandia (NED)	8	7	4	19
12	 MAGYARORSZÁG (HUN)	8	3	4	15
13	 Brazília (BRA)*	7	6	6	19
14	 Spanyolország (ESP)	7	4	6	17
15	 Kenya (KEN)	6	6	1	13
16	 Jamaica (JAM)	6	3	2	11
17	 Horvátország (CRO)	5	3	2	10
18	 Kuba (CUB)	5	2	4	11
19	 Új-Zéland (NZL)	4	9	5	18
20	 Kanada (CAN)	4	3	15	22

forrás: www.sport365.hu

Riói Olimpiai szereplés 2016 forrás: MOB

Összetett verseny

Magyarország sportversenyképességét nem csak az olimpiai sportágakban láthatjuk, bár kétségtelen, hogy az olimpiai eredmény a legsúlyosabban ható erő a versenyképességi rangsorban.

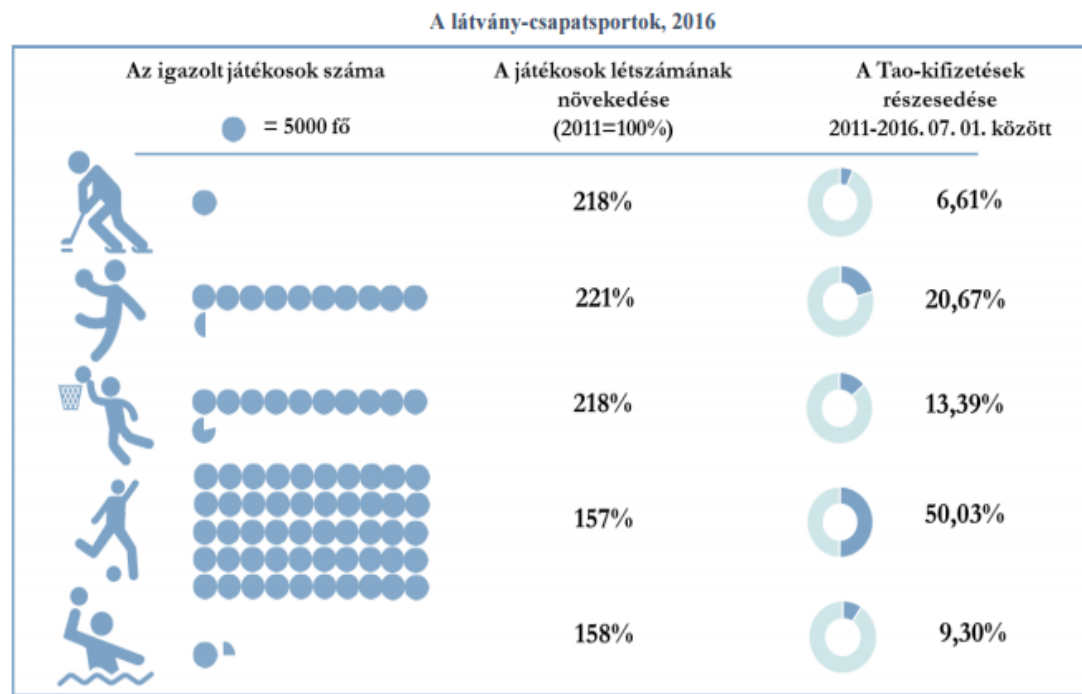
Amennyiben összevetjük az amatőr, látvány-, és szabadidősportokat, európai viszonylatban Magyarország a 16. helyet foglalja el.

Ország neve	Elit	Látvány	Szabadidő	RANGSOR
GER	40	39	30	1.
FRA	40	39	29	2.
NED	38	32	36	3.
SWE	28	35	40	4.
UK	36	35	26	5.
RUS	36	37	20	6.
ESP	34	40	16	7.
DEN	24	27	37	8.
SUI	25	28	35	8.
NOR	28	18	40	10.
FIN	19	25	40	11.
ITA	38	36	8	12.
SLO	24	23	34	13.
SER	21	33	24	14.
CRO	24	31	21	15.
CZE	32	29	13	16.
HUN	34	20	20	16.

- A látvány-csapatsportok támogatására 2011. július 1-je óta kínál lehetőséget a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (Tao. törvény).
- A vállalkozások társasági adójuk 70%-át ajánlhatják fel sportszervezetek számára, amely tétel egyúttal csökkenti az adóalapját is. Emellett a vállalkozások további, a támogatással azonos mértékű adókedvezményt is igénybe vehetnek kiszámított adójukból.
- A társaságiadó-törvény értelmében a vállalkozások szabadon dönthetnek arról, hogy adójuk egy részét nem a központi költségvetésbe fizetik be, hanem a TAO törvényben meghatározott sportágak (labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, jégkorong és vízilabda) sportszervezeteit vagy szakszövetségeit támogatják.
- A befolyó pénzt a sportszervezetek utánpótlás-nevelésre, a képzéssel összefüggő feladatokra, valamint infrastruktúrafejlesztésre, beruházásokra, felújításokra és személyi jellegű kifizetésekre fordíthatják.

A TAO kedvezményből 2016-ig átlagosan részesedett sportágak:

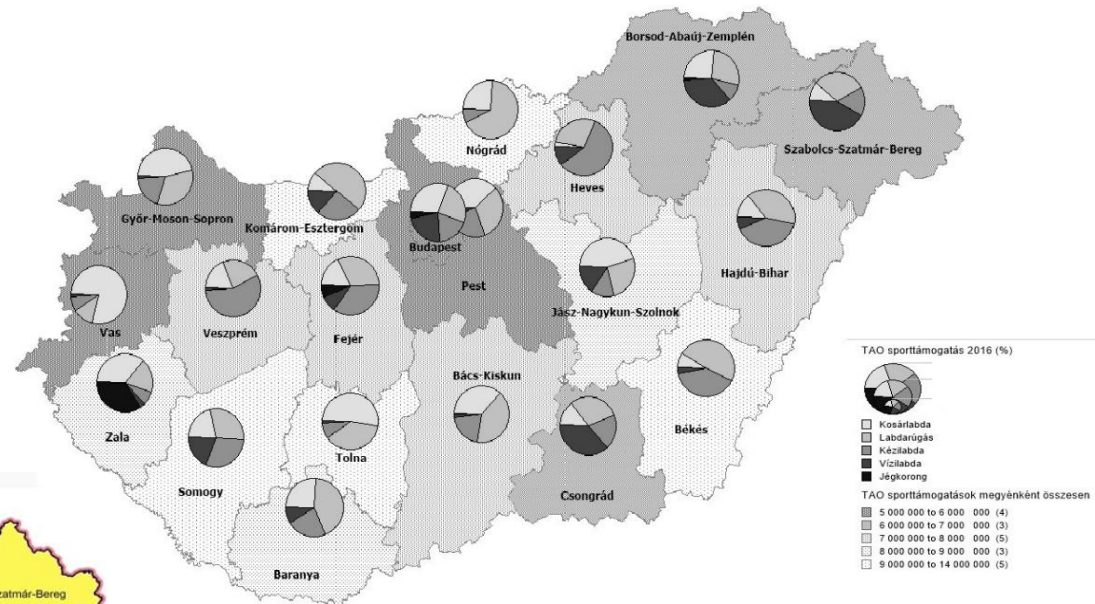
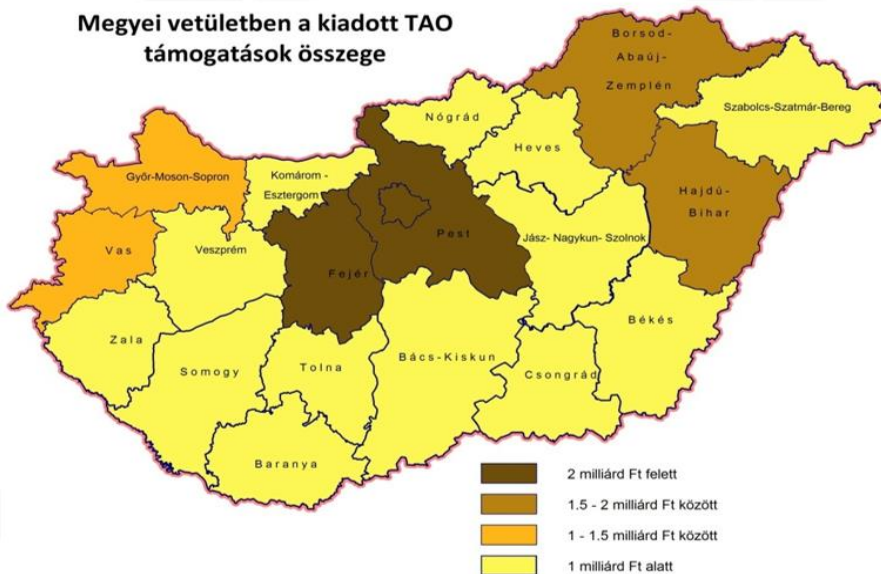
- jégkorong
- kézilabda
- kosárlabda
- labdarúgás
- vízilabda
- MOB 0,3%

Forrás: Infoszolg/Emmi adatközlés. Piktogram forrása: www.flaticon.com.

Kiadott TAO támogatás megoszlása megyénként 2011/2012.

Megyei vetületben a kiadott TAO
támogatások összege

forrás: saját szerkesztés

Sportinfrastruktúra fejlesztés Magyarországon

A Kormány
sportinfrastrukturális
fejlesztései 2014-2016

Nemzeti Köznevelési
Infrastruktúra-Fejlesztési
Program Tanuszoda,
tornaterem építés

- A Kormány XXI. századi színvonalú infrastrukturális hátteret kíván biztosítani a köznevelés számára, ennek érdekében országszerte a mindennapos testnevelésórákhoz tornatermeket, a gyermekek úszásoktatásához járasonként tanuszodákat épít.
- A beruházások demográfiai okokra visszavezethető többletigényeket szolgálnak ki, a települések lakóinak jogos modernizációs elvárásait teljesítik.

A köznevelési infrastruktúra-bővítő • beruházások, kiemelten tanuszoda, tornaterem, tanterem megvalósításához kapcsolódó Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Programról szóló 1086/2014. (II. 28.) Korm. Határozatában • döntött a Kormány a Program megvalósításának szükségességéről és ütemezéséről, mely során hiánypótló tanterem, tornaterem és tanuszoda beruházások valósulnak meg országszerte, jellemzően járásközpontokban.

A kormány 2014-ben döntött a Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program elindításáról.

Cél: európai színvonalú tornatermek, tantermek és tanuszodák építése, amelyek hosszú távon szolgálják a fiatalok fejlődését elősegítve így az adott település köznevelési feladatainak ellátását.

Tornaterem fejlesztési program

Látványtervek a helyi épített környezethez és adottságokhoz illesztve, a kulturális hagyományokhoz illő építészeti megjelenéssel.

A Kormány számára prioritás **a jövő nemzedékek egészséges fejlődésének, nevelésének támogatása**, ezért elkötelezett amellett, hogy a köznevelésnek megfelelő infrastrukturális háttérrel biztosítson és egyben kiemelt szándéka az **európai színvonalú** tornatermek létesítése, amelyek hosszú távon szolgálják az adott **település** oktatási feladatainak ellátását.

- 26 tornaterem
- 4 típus
- Egyedi látványterv

Épülő tornatermek Magyarországon

Forrás: Emmi / MN-grafika

A tanuszoda-fejlesztési program során **25 településen** létesül új tanuszoda a járásonkénti tanuszoda-hozzáférés kormányzati cél biztosítása érdekében. A tervezett épület az úszásoktatás elősegítésére jön létre, elsőrendű funkciója az iskolai keretek között szervezett úszásoktatás kiszolgálása.

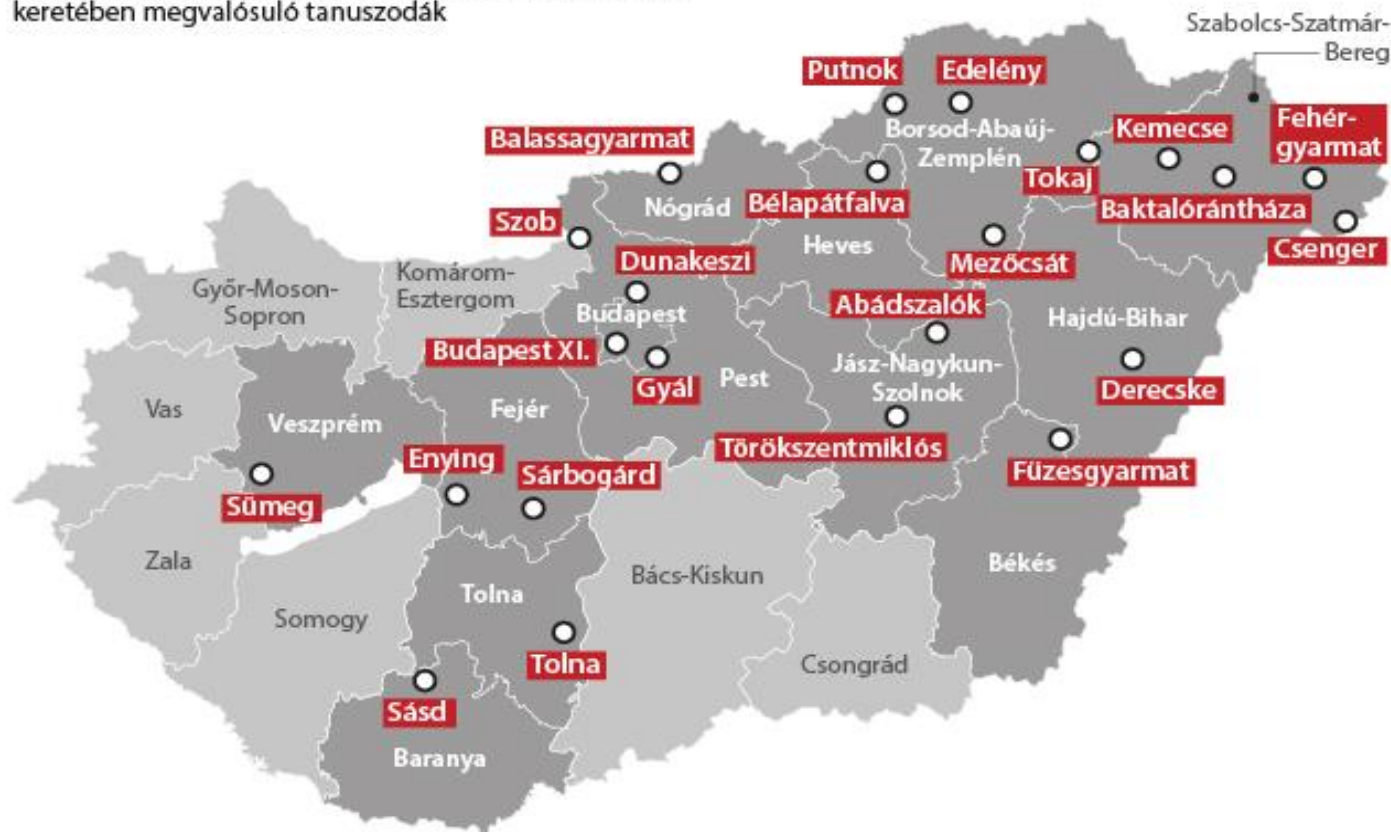
700 ezer ember számára biztosítanak majd úszási, sportolási lehetőséget

- Kevés az olyan **település** az országban, ahol elegendő vízfelület áll rendelkezésre, vagyis a létesítmények ki tudják szolgálni az
 - úszni,
 - vízilabdázni vágyó fiatalokat és a mozgás szerelmeseit.

Tanuszoda-fejlesztések Magyarországon

A Nemzeti köznevelési infrastruktúra-fejlesztési program
keretében megvalósuló tanuszodák

Forrás: Emmi / MN-grafika

Stadionok a sportoló nemzet útján

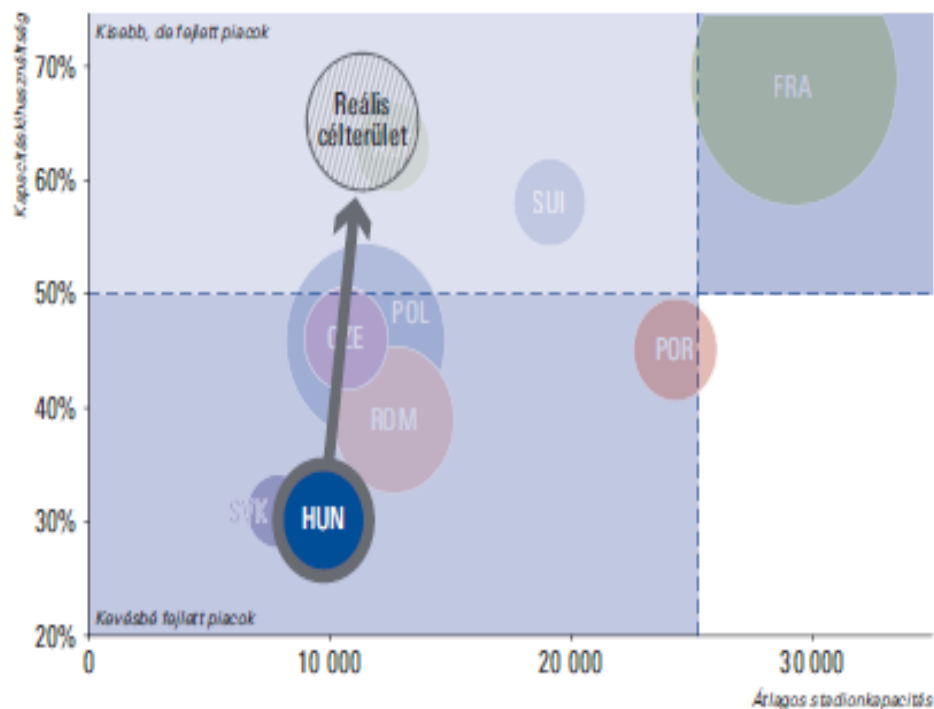
A **sport** a globalizáció útján a **gazdaság jelentős szegmensét** képviseli. A versenyképesség ebben a tekintetben a sportgazdaság lényegi elemét képezi a piacon való érvényesüléshez.

A hazai kormányzás felismerte, hogy a korábbi sportsikerek a **nemzeti identitásban** is nagy jelentőséggel bírtak, ami a mi kis országunk számára sem elhanyagolható szempont.

A vállalatok támogatása a sportban, a piacon való érvényesülésnek egyik komponense, amely a helyi **sportgazdaság fejlesztésében** játszik szerepet.

magyar labdarúgás célterülete a sportpiacon

Közelebb kerülni a "kisebb, de fejlett piacok" csoportjához

A fejlődés mozgatórugói:

- 1) Általános gazdasági növekedés
- 2) A játék minőségének javulása
- 3) A stadionok modernizálása

forrás: KPMG tanulmány 2011

A **globalizált sportpiac** - sport létesítménybeli, tudományos, szakmai, részvételi növelése. **Együttes** megjelenést feltételez.

2013 – a Kormány megindította a Nemzeti Stadionfejlesztési Programot (1980/2013 (XII.29) Korm. határozat a Nemzeti Stadionfejlesztési Program keretében megvalósítandó egyes labdarúgó sportlétesítmény-fejlesztési beruházások), amely a megkezdett stadion és sportcélú létesítményfejlesztések folytatását biztosította.

- A XXI. század feltételrendszere, a fejlődő gazdaságok, az **„okos” gazdasági vívmányok** terjedésével ma már korszerűtlennek számítanak ezek a létesítmények.

Az első osztályú magyar futballklubok stadionjai 2011-ben

Az első osztályú magyar futballklubok stadionjainak áttekintése

Pápa

Név: Perutz Stadion
Építve: 1966/2002
Kapacitás: 4 500

Székesfehérvár

Név: Sóstói Stadion
Építve: 1967/2010
Kapacitás: 14 300

Zalaegerszeg

Név: ZTE Aréna
Építve: 1972/2003
Kapacitás: 14 000

Siófok

Név: Bányász Stadion
Építve: 1961/2010
Kapacitás: 10 200

Kaposvár

Név: Rákóczi Stadion
Építve: 2004
Kapacitás: 7 000

Szombathely

Név: Rohonci úti Stadion
Építve: 1923/2009
Kapacitás: 9 500

Győr

Név: ETO Park
Építve: 2008
Kapacitás: 16 000

Debrecen

Név: DVSC TEVA
Építve: 1950/2011
Kapacitás: 9 640

Kecskemét

Név: Széktói Stadion
Építve: 1962/2002
Kapacitás: 6 300

Szolnok

Név: Tiszaletti Stadion
Építve: 1974/2010
Kapacitás: 4 000

Paks

Név: Fehérvári úti Stadion
Építve: 1966/2008
Kapacitás: 4 950

Budapesti stadionok	Építés éve / újjáépítés	Kapacitás
Puskás Ferenc	1953 / 1990	69 000 / 28 300*
Bozsik Stadion	1938 / 2007	9 500
Albert Stadion	1974 / 2012	18 100
Hídeggúti Nándor	1912 / 2008	7 700
Szusza Ferenc	1922 / 2001	13 501
Illóvsky Rudolf	1967 / 2010	18 000

*UEFA-kapacitás

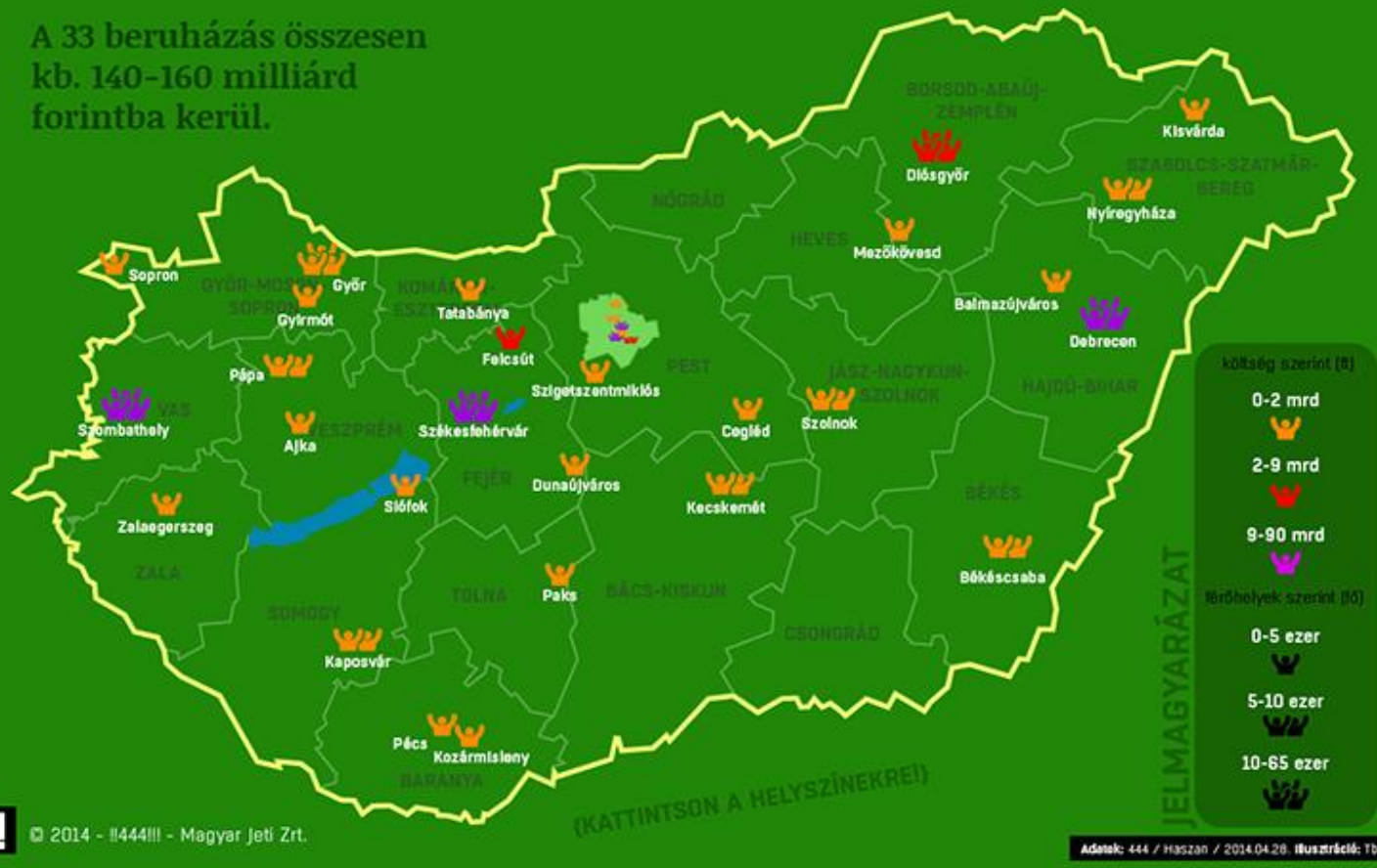
Forrás: a labdarúgóklubok hivatalos honlapjai

Stadionprojektek 2010-2018

Stadionprojektek 2010-2018

A második Orbán-kormány alatt indított, nagyobb szabású stadionépítések és -átalakítások

A 33 beruházás összesen
kb. 140-160 milliárd
forintba kerül.

© 2014 - 444!!! - Magyar Jeti Zrt.

- A sport Magyarországon stratégiai ágazat
- A megtérülés hosszútávú
- Stadion fenntartási „jó gyakorlat”
- Sportoló nemzet útja

- Albers, A. (2004): Sport als Imageträger im Tourismus: Auswirkungen und Chancen von Sportevents für Destinationen – untersucht am Beispiel der "deutschland tour". Taschenbuch, Universität Paderborn, Paderborn.
- András K. (2003a): A sport és az üzlet kapcsolata – elméleti alapok. 34. sz. Műhelytanulmány, BCE Vállalatgazdaságtan Tanszék, Budapest.
- András K., Kozma M. (2014): A nagy nemzetközi sportesemények gazdasági hatásai. In: Lukovics Miklós – Zuti Bence (szerk.): A területi fejlődés dilemmái. SZTE Gazdaságtudományi Kar, Szeged, 105-120. o.
- Demeter K. (2010): A termelés és szolgáltatásnyújtás. In Czakó E., Reszegi L. (szerk.) Nemzetközi vállalatgazdaságtan. Alinea Kiadó, Budapest, 337-372. o.
- Fazekas A., Tamás L. (2015): A Sportgazdaság és Sportjog Összefüggései. Ács P. (szerk.): Sport és Gazdaság. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs, 2015, 528-600.o.
- Gyömörei T. (2015): Magán és közfinanszírozás a sportban. Ács P. (szerk.): Sport és Gazdaság. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs, 2015, 94-153.o.
- Konczosné Szombathelyi M. (2014): A regionális és a vállalati kultúra kölcsönhatásának vizsgálata. Tér és Társadalom, 28. évf., 1., 84-98.o.
- Lengyel I. (2000): Porter-rombusz: a regionális gazdaságfejlesztési stratégiák alapmodellje. Tér és Társadalom, XIV. évf., 39-86. o.
- Rechnitzer J. (2016): A területi tőke a városfejlődésben. A Győr kód. Dialóg Campus, 272.o.
- Sartori A. (2011): Iránytű a stadionfejlesztéshez. KPMG tanulmánya a magyarországi stadionfejlesztések lehetőségeiről
- Internetes hivatkozások
- http://www.ujnemzedek.hu/sites/default/files/magyar_ifjusag_2016_a4_web.pdf
- http://ec.europa.eu/sport/documents/whitepaper/whitepaper-short_hu.pdf letöltve: 2017.05.12.
- KPMG stadionfejlesztési tanulmány. <http://epiteszforum.hu/europai-es-hazai-stadionkorkep-2011> letöltve: 2017.05.20.
- <http://www.blikk.hu/sport/mindent-bele/omlik-a-penz-sorra-epulnek-az-uj-stadionok-a-lelatok-konganak-az-uressegtol/v539l3c> letöltve: 2017.05.15.
- <https://444.hu/2014/04/30/igy-teszi-orban-stadionnagyhatalomma-magyarorszagot> letöltve: 2017.05.15.
- <http://www.mlsz.hu/blog/2013/09/10/palyazat-a-2020-as-eb-rendezesre-indul-az-mlsz-stadionfejlesztesi-programja/>
- http://www.ujnemzedek.hu/sites/default/files/magyar_ifjusag_2016_a4_web.pdf
- <http://civishir.hu/hajdu-bihari-hirek/egy-nyilt-titokkal-kevesebb-megvan-a-debreceni-stadion-uzemeltetoje/0427120526>
- <http://www.mefs.hu/component/itpgooglesearch/search?gsquery=klaszter>
- András Krisztina, Kozma Miklós (2014): Hazánk versenyképessége a (hivatásos) sportban – gazdasági feltételek. In: Rajnai Zoltán, Fregan Beatrix, Oszváth Judit (szerk): 5. Báthory-Brassai Tanulmánykötet 1. rész. Tanulmányok, publikációk és előadások az 5. Báthory-Brassai Konferencia programjából. Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Iskola, 5-14.o.
- Borbély Attila, Ráthonyi - Odor Kinga, Keresztesi Katalin (2015): Beszámoló „A TAO – sportágak sportgazdasági helyzetének áttekintése a támogatói oldalról” c. Konferencia, Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar, 2015. február 19.-20., In: Magyar Edző. <http://magyaredzo.hu/wp-content/uploads/2015/11/MET-is-reszt-vett-a-Debreceni-Egyetem-altal-szervezett-konferencian-20150220.pdf> (letöltés: 2017.01.22.)
- Bordás Péter (2015): A sportfinanszírozás modelljei. In: Varga Judit, Bordás Péter (szerk): A sportjog közpénzügyi alapjai. Campus Kiadó, Debrecen, 39-68.o.

- De Bosscher, V., Bingham, J., Shibli, S., Van Bottenburg, M., De Knop, P. (2008): The global Sporting Arms Race. An international comparative study on sports policy factors leading to international sporting success. Aachen: Meyer & Meyer.
- Elbert Gábor (2015): Sport, Politika, Sportpolitika. Lackó Tamás, Rétsági Erzsébet (szerk) In: A sport társadalmi aspektusai, 62.o.-71.o.
- Farkas Péter (2012): A támogatói oldal bemutatása. Egyéves a TAO Konferencia. Tapasztalatok, perspektívák a látványsportok új támogatási rendszerében. Előadás, Semmelweis Egyetem testnevelési és Sporttudományi Kar
- Lukács Zsuzsanna (2011): A sport támogatását segítő adókedvezmények. NSI
- Nemzeti Sportstratégia (2007): „Sport XXI. Nemzeti Sportstratégia” című stratégiai program. A Magyar Köztársaság Országgyűlése, <http://kobanyasc.hu/docs/07sportstrategia.pdf>, Letöltés:2017.01.22.
- Varga Judit, Bordás Péter (szerk) (2015): A sportjog közpénzügyi alapjai. Campus Kiadó, Debrecen, <http://www.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma/sportert-felelos-allamtitkarsag/hirek/mar-keszul-a-tao-ii> (letöltés: 2017.01.24.)
- Chikán Attila (2008): Vállalatgazdaságtan. Aula Kiadó, Budapest
- András Krisztina (2003): A sport és az üzlet kapcsolata – elméleti alapok. 34. sz. Műhelytanulmány, Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, Vállalatgazdaságtan Tanszék
- András Krisztina (2004): A hivatásos labdarúgás piacai. 53. sz. Műhelytanulmány, Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, Vállalatgazdaságtan Tanszék
- Nevill, A. M.– Balmer, N. J.– Winter, E. M. 2009: Why Great Britain's success in Beijing could have been anticipated and why it should continue beyond. British Journal of Sports Medicine. 43. pp. 1108-1110. Bánhidi M. 2011: Sportföldrajz. Dialóg-Campus Kiadó, Budapest-Pécs.
- Sterbenz 2013: Versenyképesség a magyar sportban. Hegyvidék Sportmenedzsment Konferencia előadás, MOM, Budapest
- Dénes Ferenc (2015): TAO jelene és jövője a közgazdász szakértő szemével. Előadás A TAO – sportágak sportgazdasági helyzetének áttekintése a támogatói oldalról” c. Konferencia, Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar
- Gősi Zsuzsanna (2015): TAO-hatások – új finanszírozási filozófia a sportban - sportadatelemzés
- Bardóczy Gábor (2012): A TAO támogatások felhasználásának tapasztalatai, NSI, Budapest
- Bardóczy Gábor (2012): A látvány-csapatsport támogatás (TAO), gazdasági hatásai, NSI, Budapest
- Lukács Zsuzsanna (2012): Tájékoztató a látványcsapatsportok társadalmi adóból való közvetett állami támogatás aktuális helyzetéről, az eddigi tapasztalatokról. NSI, Budapest
- Győri Ferenc (2013): A sport földrajza. In: Balogh László (szerk): Sporttudomány a mindennapos testnevelés szolgálatában. (2013) A 21. század követelményeinek megfelelő, felsőoktatási sportot érintő differenciált, komplex felsőoktatási szolgáltatások fejlesztése a Dél-alföldi Régió felsőoktatásában Pályázati azonosító: TAMOP-4.1.2.E-13/1/KONV-2013-0011, Kedvezményezett: Szegedi Tudományegyetem, 42-58.o.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Faragó Beatrix

PhD hallgató

Széchenyi István Egyetem

Regionális és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

www.rgdi.sze.hu

farago.beatrix@sze.hu